[https://doi.org/10.52058/2695-1592-2021-4\(4\)-60-73](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2021-4(4)-60-73)

Тетяна Коваль

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики
початкового навчання Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова, м. Київ, Україна,
e-mail: Tanyshka-k@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0003-1560-4811>*

Юлія Нечитайло

*практичний психолог, викладач,
Балаклійський педагогічний фаховий коледж
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради, аспірантка кафедри соціальної роботи
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради, м. Бакалія, м. Харків, Україна,
e-mail: ylichanechetajlo87@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-5752-103X>*

Тамара Турчин

*доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки,
початкової освіти та освітнього менеджменту,
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя,
м. Ніжин, Україна,
e-mail: TamaraT2013@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0002-1052-7098>*

**ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ
РЕФОРМИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

Анотація. В статті обґрунтовано актуальність перегляду підходів до фахової

підготовки педагогічних працівників початкової школи, розглянуто етапи освіти майбутніх педагогів та значення підвищення її якості для розвитку освітньої галузі. Розглянуто напрямки навчання даної категорії фахівців з точки зору реалізації завдань Концепції Нової української школи. Показано, які базові навички сприяють ефективності даного процесу. Обґрунтовано важливість формування та використання цих навичок у сучасному суспільстві. Визначено основні компоненти процесу освіти педагогів. Охарактеризовано типи освіти в Україні в контексті її здобуття фахівцями освітньої галузі на різних етапах їх життя. Наведено точки зору науковців щодо значення ефективної гендерної та культурної складової у процесі фахової підготовки педагога початкової школи. Зазначено, що сьогодні однією з перешкод для впровадження гендерного підходу є стереотипність педагогів, фемінізація педагогічного колективу. Наведено перелік характеристик дітей молодшого шкільного віку як об'єкту роботи в початковій школі. Представлено основні тенденції розвитку освітньої галузі в Україні. Виокремлено, що головне завдання освіти педагогічних працівників початкової школи в Україні полягає у створенні культурно-освітнього середовища, яке забезпечує сприятливі умови для навчання молодших школярів. Приділено увагу якості фахової підготовки педагогів та факторам, які забезпечують якість освіти.

Відзначено, що на даний момент найважливішим завданням навчання педагогічних працівників початкової школи є напрацювання ними навиків організовувати освітній процес відповідно до викликів сьогодення, що постійно змінюються. Встановлено, що гендерна компетентність є однією з основних складових розвитку вчителів початкової школи. У контексті розкриття особливостей фахової підготовки майбутніх педагогів з'ясовано, що культурні традиції є визначальним чинником освіти, вираженням відносин, які змінюються з урахуванням інтересів та досвіду членів суспільства.

Виокремлено найбільш поширені проблеми, з якими стикаються сучасні педагоги через недоліки в професійній підготовці. Наголошено на необхідності ефективного регулювання освіти педагогічних працівників, акцентуючи увагу на професійному використанні сучасних активних методів навчання, інтернет-технологій та відповідної технічної підтримки в навчальному процесі.

Ключові слова: педагог початкової школи, фахова підготовка, початкова освіта, реформа освітньої галузі, професійні компетентності.

Tetiana Koval

*PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor
of the Department of Pedagogy and Methods of Primary Education,
National pedagogical university of the named after of M.P. Drahomanov,
Kiev, Ukraine, e-mail: Tanyshka-k@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0003-1560-4811>*

Julia Nechetajlo

*Practical psychologist, teacher,
Balaklia Pedagogical Professional College of the Municipal Institution
«Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy» of the Kharkiv Regional Council,
graduate student of the Department of Social Work of the Municipal
Institution «Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy»
of the Kharkiv Regional Council, Bakaliya, Kharkiv, Ukraine,
e-mail: ylichanechetajlo87@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-5752-103X>*

Tamara Turchyn

*Doctor of Pedagogical Science, Professor,
Head of Department of Pedagogics, Primary Education
and Management in Education Nizhyn State University
name afte Mykola Gogol,
Nizhyn, Ukraine, e-mail: TamaraT2013@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0002-1052-7098>*

**PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS
IN CONDITIONS OF PRIMARY SCHOOL REFORM**

Abstract. The article substantiates the relevance of revising the approaches to

professional training of primary school teachers, considers the stages of education of future teachers and the importance of improving its quality for the development of education. The directions of training of this category of specialists from the point of view of realization of tasks of the Concept of the New Ukrainian school are considered. It is shown what basic skills contribute to the effectiveness of this process. The importance of the formation and use of these skills in modern society is substantiated. The main components of the process of teacher education are identified. The types of education in Ukraine in the context of its acquisition by specialists in the field of education at different stages of their lives are described. The points of view of scientists on the importance of an effective gender and cultural component in the process of professional training of primary school teachers are given. It is noted that today one of the obstacles to the introduction of a gender approach is the stereotyping of teachers, the feminization of the teaching staff. The list of characteristics of children of primary school age as an object of work in primary school is given. The main trends in the development of the education sector in Ukraine are presented. It is emphasized that the main task of education of primary school teachers in Ukraine is to create a cultural and educational environment that provides favorable conditions for the education of primary school children. Attention is paid to the quality of professional training of teachers and the factors that ensure the quality of education.

It is noted that at the moment the most important task of teaching primary school teachers is to develop their skills to organize the educational process in accordance with the ever-changing challenges. It is established that gender competence is one of the main components of the development of primary school teachers. In the context of revealing the features of professional training of future teachers, it was found that cultural traditions are a determining factor in education, the expression of relationships that change taking into account the interests and experiences of members of society.

The most common problems faced by modern teachers due to shortcomings in professional training are highlighted. Emphasis is placed on the need for effective regulation of the education of teachers, emphasizing the professional use of modern active teaching methods, Internet technologies and appropriate technical support in the educational process.

Keywords: primary school teacher, professional training, primary education, educational reform, professional competencies.

Постановка проблеми. За останні роки відбулися суттєві зміни в системі

початкової школи. Так, були затверджені нові Державні стандарти початкової освіти, створені варіанти нових навчальних програм і підручників, визначені об'єкти, функції, види контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень молодших школярів. Водночас, в учнів початкових класів спостерігається тенденція зниження рівня мотивації до навчання, у багатьох здобувачів початкової освіти виникають проблеми у процесі адаптації до школи. Вище наведене актуалізує необхідність перегляду підходів до фахової підготовки педагогічних працівників початкової школи, оскільки така підготовка повинна відповідати суспільним запитам, що сформульовані у професійних стандартах і стандартах освіти та враховувати світові тенденції і рекомендації впливових міжнародних організацій стосовно підготовки майбутніх педагогів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українська педагогічна наука охоплює значний спектр наукових поглядів у сфері організації освітнього процесу, в застосуванні інноваційних методів навчання, у розвитку педагогічної майстерності, формуванні національно-патріотичної особистості педагогічного працівника тощо.

Основним засадам підготовки майбутніх педагогів присвячено наукові праці І. Бежа, В. Бондаря, С. Гончаренка, І. Зязюна, Н. Кічук, О. Пехоти, О. Пошетун, О. Савченко, В. Семиченко, С. Сисоєвої, Л. Хомич, Л. Хоружої, І. Шапошнікової, а також інших науковців.

Підготовку педагога до викладання в початковій школі вивчали такі науковці як М. Вашуленко, О. Вашуленко, М. Захарійчук, М. Наумчук, В. Науменко, К. Пономарьова О. Савченко, О. Хорошковська та інші.

Проблема врахування гендерної складової в освітньому процесі початкової школи була та є предметом дослідження багатьох вчених, серед яких слід виділити праці В. Агеєвої, Т. Булавіної, В. Гайденко, Т. Говорун, І. Грабовської, Т. Дороніної, О. Кізь, О. Кікінежді, В. Кравця, О. Луценко, І. Предборської, О. Семиколенової та інших науковців.

Заслуговують на увагу методичні поради вчителям початкових класів щодо реалізації завдань Концепції Нової української школи за авторством Н. Бібік [1]. У них містяться пояснення щодо застосування принципів інтеграції на уроках, врахування психологічних особливостей учнів, методики застосування інноваційних методів навчання тощо.

Позиція В. Андрущенко, В. Бахрушина, О. Боднар, С. Гончаренка, О. Гринькевич, В. Вікторова, Г. Єльнікової, О. Калініної, Л. Мартинець,

Т. Лукіної, С. Одайник, В. Олійника, І. Прокопенка, Г. Терещука, Т. Фінікова, Є. Хрикова, а також інших українських науковців націлена на інтρεпретацію вимог до рівня якості вищої освіти в рамках її відповідності суспільним потребам і очікуванням споживачів яким надаються освітні послуги, визначення результативності процесу освіти і її відповідності державним освітнім стандартам, формування професійних компетенцій, а також розвиток суспільства в певному часовому вимірі, що має розглядатися в динаміці змін, соціального партнерства державних органів, роботодавців та громадськості [8, с.129].

Водночас, незважаючи на значну кількість досліджень в даній сфері, потребує додаткового вивчення структура та особливості процесу фахової підготовки педагога початкової школи як фахівця нового покоління.

Мета статті – розкрити сутність, структуру та етапи фахової підготовки майбутніх педагогів початкової школи, проаналізувати фактори, що є передумовою якісної освіти педагогічних працівників, окреслити основні особливості та проблеми навчання майбутніх педагогів в умовах реалізації освітньої реформи в Україні.

Виклад основного матеріалу. Питання реформування вищої освіти в Україні та проблему підготовки вчителів кардинально нової якості викладено у багатьох нормативно-правових документах, серед яких: Закон України «Про вищу освіту», Національна стратегія освіти в Україні до 2021 року, Стандарти вищої освіти в Україні, Державний стандарт загальної початкової освіти, Концепція розвитку освіти України на 2015-2025 роки, Концепція нової української школи тощо [6].

Як передбачено стандартами вищої освіти, професійна компетентність викладача – це риси особистості, які проявляються у здатності вирішувати складні проблеми та практичні завдання у професійній та навчальній діяльності, застосовуючи теоретичні принципи та методи педагогіки, психології та індивідуального навчання за умов невизначеності [8, с. 130].

Одним із напрямків, де проблема підготовки висококваліфікованих учителів є найбільш гострою, є початкова школа. Сучасне суспільство перейшло в еру постійного діалогу, всеохоплюючого спілкування. Багато дітей молодшого шкільного віку вже мають доступ до комп'ютерів, мобільних пристроїв та електроніки. Більшість учнів можуть легко орієнтуватися в гаджетах. Варто враховувати і те, що зміни в суспільстві та розвиток технологій впливають на розвиток дитини і у молодшому шкільному віці. Сучасна дитина виростає у

високотехнологічній культурі, і слід визнати, що молоде покоління має навички роботи з технікою та володіє особливим, сформованим під впливом новітніх технологій, способом мислення. Відповідно, особливості розвитку дітей ХХІ ст. повинні враховуватись при організації освітнього процесу початкової школи.

Вищевказані аспекти актуалізують документи, що регулюють сучасну початкову освіту, а саме: Державний стандарт загальної початкової освіти (2018), Професійний стандарт «Вчителі початкових класів для загальної середньої освіти» (2018), Національна доктрина розвитку освіти (2002), Національна стратегія розвитку освіти в Україні до 2021 р. (2013 р.), Державна програма «Вчитель» (2002 р.), Галузева концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (2013 р.), Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. (2016 р.).

Особлива увага в суспільстві приділяється підготовці майбутніх учителів початкових класів, оскільки успіх реформ значно залежить від початкової освіти, зміст якої, а також ключові компетенції та вміння учнів, визначені у Державному стандарті початкової освіти (2018). У цьому документі зазначається, що мета початкової освіти полягає у всебічному розвитку дитини, її умінь, талантів, компетентностей та навичок відповідно до віку, індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, створення цінностей, розвиток самостійності, творчості та цікавості [3].

Вивчаючи досвід зарубіжних науковців та вітчизняних педагогів, доповнимо та узагальнимо перелік характеристик дітей молодшого шкільного віку як предмета роботи педагогічного колективу початкових класів: 1) постійна готовність до спілкування; 2) схильність до командної роботи, спільне прийняття рішень; 3) використання технологій; 4) необхідність тактильних контактів; 5) навчання через гру; 6) одночасне вивчення об'єктів у реальному та віртуальному світі; 7) значна швидкість навчання (особливо завдяки новим технологіям); 8) використання нових навчальних матеріалів; 9) використання дітьми знань з особистого досвіду; 10) краще освічені, ніж будь-яке покоління до них [4, с.112].

Враховуючи ці особливості у розвитку дітей, необхідно переглянути підходи у навчанні педагогічних працівників початкових класів, розробити новітні методи, використовувати нові навчальні матеріали та вдосконалити навички вчителів, які працюють з учнями початкової школи. Вчитель початкових класів перестає бути носієм тих знань, які він намагається донести до дитини. Його

основне завдання – заохочувати дітей до активності та незалежності [5]. Учитель стає організатором самостійної діяльності здобувачів освіти, в якій кожен може реалізувати свої вміння та інтереси, тобто створити середовище розвитку, в якому можна розвивати особистість, здобувати знання та навички, необхідні для життя в інформаційному суспільстві.

Всі перераховані вище характеристики дітей молодшого шкільного віку та зміни в суспільстві впливають на організацію навчального процесу. В контексті комп'ютеризації суспільства та переходу від освіти до віртуального інформаційного простору гостро постає питання використання ІКТ у початковій школі. Впровадження ІКТ у навчальний процес ґрунтується на вимогах нового державного освітнього стандарту початкової школи [8].

Одним із результатів навчання та виховання у школі першого ступеня має стати готовність дітей опановувати сучасні комп'ютерні технології та оновлювати отриману з їх допомогою інформацію для подальшої самоосвіти. Для досягнення цих цілей вчителям початкових класів необхідно не лише використовувати інформаційні технології в процесі навчання, а й враховувати комфортні та здорові умови їх використання. Беручи до уваги описані вище психологічні та вікові особливості учнів початкових класів, можна забезпечити ефективне використання технологій дистанційного навчання.

Сьогодні професійне навчання майбутніх педагогів проходить за програмами третього, другого та першого рівня вищої освіти і здійснюється у педагогічних, класичних, технічних та інших навчальних закладах усіх форм власності. Програми початкового рівня та програми вищої професійної освіти здійснюються у підрозділах університетів, академій та інститутів, у педагогічних коледжах або педагогічних підрозділах багатoproфільних коледжів. Можна скористатись програмами співпраці з університетами та коледжами [2].

Підготовка майбутніх педагогів початкових класів сьогодні спрямована на розвиток предметних, фахових компетентностей, які передбачають наявність у здобувачів освіти знань у різних наукових галузях, навичок, досвіду педагогічної практики та сформованих цінностей. Відповідно до позиції Н. Калити, «...процес підготовки майбутніх учителів на цьому етапі можна розбити на такі основні складові: загальна підготовка (методична та розвиваюча); предметно-професійна (психолого-педагогічна, методична); особистісне навчання (самовиховання особистості майбутнього вчителя, його самовизначення)...» [4, с 267].

Конкурентоспроможність сучасного вчителя початкових класів визначається

його професійними якостями, залежить від рівня освіти та кваліфікації, практичного досвіду, педагогічної майстерності, наявності професійно значущих компетентностей, у тому числі професійно-педагогічних, суспільно-політичних, загальнокультурних, мовних, комунікативних, психолого-підтримуючих, підприємницьких, підприємницько-цифрових (рис. 1) [8, с. 14]. Високі вимоги до фахівця початкової шкільної освіти вимагають навчання протягом усього життя, адаптації до динамічних змін у суспільстві та освіті.

Рис. 1. *Складові конкурентоспроможності сучасного педагогічного працівника початкової школи*

Складено автором на основі [1, с.92].

Процес управління якістю підготовки майбутніх педагогів у сучасному педагогічному університеті спрямований на: а) довузівську підготовку студентів; б) удосконалення освітніх програм та навчальних планів; в) оптимізацію методів навчання та підвищення рівня об'єктивного оцінювання здобувачів вищої освіти та оприлюднення її результатів; г) визначення зворотного зв'язку між усіма учасниками освітнього процесу; д) залучення студентського самоврядування до моніторингу якості освіти та пошуку шляхів покращення якості освітніх послуг в університеті; е) роботу із зацікавленими сторонами щодо підготовки конкурентоспроможного фахівця: аналіз вимог споживачів щодо рівня підготовки та компетентності випускників (результати опитування студентів,

випускників, представників об'єднань роботодавців); є) періодичне оцінювання абітурієнтів, науково-педагогічних, педагогічних спеціалістів та оприлюднення результатів таких опитувань [8, с. 133].

Поряд із вимогами до кваліфікації предметно-компетентнісного вмісту, які ставляться до студентів педагогічних закладів вищої освіти, зміна типу мислення зараз є важливою складовою підготовки майбутніх педагогів початкової школи. Основною метою даного процесу є цілеспрямований вплив на розкриття творчого потенціалу особистості студента. Потенційні можливості педагога включають «...бажання та здатність розвивати свої інтереси та ідеї, шукати власні нетрадиційні рішення, сприймати існуючі нестандартні підходи в освіті та творчо реалізовувати їх...», генерування нових рішень психолого-педагогічних проблем а також здатність виробляти, проектувати та моделювати нові ідеї на практиці, відкритість особистості до нового. Це стосується технічної та педагогічної підготовки майбутніх учителів початкових класів, які повинні вміти гнучко адаптуватися до життєвих ситуацій, самостійно здобувати необхідні знання та вміло застосовувати їх на практиці, критично мислити, грамотно ставитися до інформації, бути комунікабельними тощо [12, с. 134].

Гендерна компетентність є однією з основних складових розвитку педагогів. Таку позицію зазначено у Законі України «Про освіту», Законі України «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті», стратегії упровадження рівності статей і недискримінації у сфері освіти «Освіта: гендерний вимір - 2021», що окреслює системне правове поле для створення рівних можливостей для всіх студентів, регулює різні напрямки впровадження гендерного підходу у цій сфері відповідно до глобальних демократичних принципів з метою подолання гендерної асиметрії та нерівності у всіх сферах суспільства. Впровадження гендерних курсів у систему підготовки вчителів може супроводжуватись неоднозначним тлумаченням гендерної термінології та її змісту. Слід зазначити, що сьогодні перешкодою для впровадження гендерного підходу є також стереотипізація свідомості освітян, широко поширена фемінізація педагогічного колективу, отже, актуалізуються проблеми формування гендерної компетентності майбутніх фахівців [6, с. 107-109].

Стосовно важливості приділення уваги питанню підготовки майбутніх педагогів до гендерного виховання молодших школярів, В. Кравець стверджує: «..Ефективність засвоєння студентами гендерних навичок залежить не тільки від їх здатності брати на себе гендерні ролі в часи соціальних змін, а й від їх

готовності займатися просвітницькою та виховною роботою у майбутній професійній діяльності. Тому розробка концептуальних основ формування гендерної культури молоді, виявлення умов інтеграції гендерно-чутливого підходу до змісту вищої школи є надзвичайно важливим завданням у контексті сучасних педагогічних парадигм, модернізації освіти та подальший розвиток вітчизняних гендерних досліджень в Україні» [7, с. 19-20].

У процесі викладання варто звертати увагу студентів – майбутніх педагогів початкової школи на те, що гендерна соціалізація виступає двобічним процесом. З одного боку вона включає засвоєння індивідом досвіду соціальної взаємодії у відповідності до статевої належності через входження до соціального середовища, а з іншого – процес активного відтворення індивідом соціальної системи шляхом його активної роботи та інтеграції в суспільство. На нашу думку, лише повне та глибоке усвідомлення студентами гендерних питань може забезпечити ефективне впровадження принципів гендерної рівності у професійній діяльності з метою усунення стереотипів. Педагог як зразок для наслідування не може проповідувати одні цінності, а бути носієм інших. Суть цієї теми полягає у подоланні цінностей, які віддають перевагу маскулініним цінностям, уникненню сексизму та насильства, подоланню гендерних стереотипів.

Культурні традиції є визначальним чинником освіти, вираженням відносин, які змінюються з урахуванням інтересів та досвіду членів суспільства. Формування особистості на основі досягнень найкращих зразків української національної культури – це перевірений спосіб збереження здорової, сильної та духовної нації через багатовіковий досвід.

Фольклор відображає національну самобутність та менталітет, спрощує специфіку певної культури і тому допомагає дітям молодшого шкільного віку інтегруватися у суспільство. Різні жанри фольклору – казки, байки, прислів'я та приказки – виражають духовність і глибоку мудрість людей, що передаються з покоління в покоління. Казки відображають особливості ментальності та способу життя людей. Вони пропонують типові моделі поведінки, ставити мету і крок за кроком досягати її, відстоювати власну думку, не боятися перешкод.

Зі зростанням значення медіа в житті людей проблема медіаграмотності набуває все більшого значення. Ця компетентність стає однією з найважливіших для педагогічних працівників, включаючи вчителів початкових класів, оскільки медіаосвіту доводиться впроваджувати з перших років навчання дитини.

Слід зазначити, що незважаючи на останні тенденції розвитку сучасної

вищої школи (глобалізація, інтеграція, фундаменталізація, наступність, інформатизація, диверсифікація, багаторівневе формування, стандартизація) все ще є ті надбання, які витримали перевірку часом та є основою для подальших процесів трансформації освітньої системи. Ідеї, що продовжують зберігати актуальність в умовах модернізації системи підготовки майбутніх учителів початкової школи, – це пропагування національних цінностей у навчальному процесі, організація творчої навчальної діяльності учнів, впровадження диференційованого підходу та співпраці, використання інтерактивних технологій навчання, дослідницькі пошуки, різні форми рефлексії [9, с. 32].

На основі вивчення наукової літератури та емпіричних досліджень ми виділяємо чотири складові навчання медіаграмотності для майбутніх педагогів початкових класів у вищих навчальних закладах: 1) методичні (знання концептуальних документів з медіаосвіти; основних принципів медіаосвіти та підходів до їх реалізації, володіння принципами освіти та психології); 2) теоретичні (знання понятійно-категоріального апарату, володіння основами класифікації та функцій засобів масової інформації, методами можливого маніпулювання свідомістю, володіння засобами медіавпливу та медіаосвіти дітей, володіння різними способами роботи з батьками, знання характеристик медіаосвіти учнів загальноосвітніх шкіл, діагностика сформованості їх медіа грамотності); 3) методичні (вивчення та створення методичних розробок для виховання медіаграмотності дітей молодшого шкільного віку); 4) практичні (формування компетентності у сфері медіаосвіти: участь у навчальних курсах, семінарах, створення презентацій для батьків молодших школярів з акцентом на праксеологічні казки як новий медіапродукт; підвищення інформаційної грамотності).

Самостійна освітньо-пошукова діяльність здобувача освіти має бути зосереджена на вивченні досвіду педагогічної науки та ознайомленні з діяльністю педагогів-новаторів.

Висновки. Дослідження наукової літератури дає змогу визначити основні тенденції навчання педагогічних працівників початкової школи, а саме: переосмислення ролі педагога; перехід до компетентнісного навчання; підвищення інтересу до відкритих освітніх ресурсів; широке використання змішаного навчання; використання технологій, які включають колективну роботу здобувачів знань під час навчального процесу. В нових умовах особистість здобувача освіти в початковій школі формується під впливом особистості та

активної роботи педагогічного працівника, який передає інформацію через свій особистий досвід. Педагог повинен зацікавити учнів процесом навчання та виховання, залучити їх до вирішення найбільш актуальних проблем, включити дітей у дослідницьку роботу, тим самим стимулювати їх пошукову діяльність. Таким чином, сучасна дидактична система педагогічної освіти пропонує якісні зміни у всіх її складових: меті, змісті навчальної інформації, засобах педагогічної комунікації, формах і методах навчальної взаємодії учасників навчального процесу, а також розвиток професійної і пізнавальної мотивації, формування педагога початкової школи як самостійної, конкурентоздатної особистості.

Література:

1. Бібік Н. Нова українська школа: poradnyk dla vchytelja. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
2. Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С. та ін. Нова Українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Київ, 2016.
3. Державний стандарт початкової освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL://dano.dp.ua/attachments/article/303//Державний%20стандарт%20початкової%20освіти.pdf.
4. Калита Н. Підготовка вчителя початкової школи в контексті сучасних освітніх парадигм. Актуальні питання гуманітарних наук. 2015. Вип. 14. С. 265-269.
5. Коваль Л. Історичний аспект розвитку професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. URL: <http://bdpu.org/wpcontent/uploads/2019/02/Людмила-Коваль.pdf>.
6. Концепція змісту освіти для європейського виміру України. Освіта UA. URL: <http://osvita.ua/school/method/581>
7. Кравець В. Гендерні дослідження в контексті глобальних викликів сучасності. Гендерні дослідження: прикладні аспекти: монографія. Тернопіль. 2013, 448 с.
8. Чайка В., Янкович О. Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування. Тернопіль. 2019. 232 с.
9. Шквир, О. Теоретичні аспекти ступеневої підготовки майбутніх учителів початкових класів. Педагогічний дискурс: зб. наук. праць. Хмельницький: ХГПА. Вип. 8, 2010. С. 241-244.

References:

1. Bibik N. (2017). *Nova ukrajinsjka shkola: poradnyk dlja vchytelja* [New Ukrainian school: a guide for teachers]. Kyjiv: TOV «Vydavnychyj dim «Plejady». 206 s. [in Ukrainian].
2. Ghrynevych L., Eljkin O., Kalashnikova S. ta in. (2016) *Nova Ukrajinsjka shkola. Konceptualjni zasady reformuvannja serednjoji shkoly*. [New Ukrainian school. Conceptual principles of secondary school reform]. Kyjiv. [in Ukrainian].
3. Derzhavnyj standart pochatkovoji osvity. Zatverdzheno postanovoju Kabinetu Ministriv Ukrajiny vid 21 ljutogho 2018 r [State standard of primary education. Approved by the resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of February 21, 2018]. № 87. Retrieved from <http://dano.dp.ua/attachments/article/303//Derzhavnij%20standart%20pochatkovoї%20osviti.pdf> [in Ukrainian].

4. Kalyta N. (2015). *Pidghotovka vchytelja pochatkovoji shkoly v konteksti suchasnykh osvitynykh paradyghm* [Historical aspect of professional development of future primary school teachers]. Aktualni pytannja ghumanitarnykh nauk. Vyp. 14. S. 265-269 [in Ukrainian].
5. Kovalj L. *Istorychnyj aspekt rozvytku profesijnoji pidghotovky majbutnykh uchyteliv pochatkovoji shkoly* [Historical aspect of professional development of future primary school teachers]. URL: <http://bdpu.org/wpcontent/uploads/2019/02/Ljudmyla-Kovalj.pdf>. [in Ukrainian].
6. Koncepcija zmistu osvity dlja jevropejskogo vymiru Ukrajin. Osvita UA. URL: <http://osvita.ua/school/method/581> [in Ukrainian].
7. Kravec V. (2013). *Genderni doslidzhennja v konteksti globalnykh vyklykiv suchasnosti* [Gender research in the context of today's global challenges]. Genderni doslidzhennja: prykladni aspekty: monohrafija. Ternopilj. 448 s. [in Ukrainian].
8. Chajka V., Jankovyh O. (2019) *Pidghotovka majbutnykh fakhivciv pochatkovoji ta doshkilnoji osvity: strategiji reformuvannja* [Training of future specialists in primary and preschool education: reform strategies]. Ternopilj. 2019. 232 s. [in Ukrainian].
9. Shkvyr, O. (2010). *Teoretychni aspekty stupenevoji pidghotovky majbutnykh uchyteliv pochatkovykh klasiv* [Theoretical aspects of degree training of future primary school teachers]. Pedagogichnyj dyskurs: zb. nauk. pracj. Khmeljnyckyj: KhGhPA. Vyp. 8. C. 241-244 [in Ukrainian].